

СТАНОВИЩЕ

по конкурс за получаване на научното звание „доцент" в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.2.Стоматология и Научна специалност „Протетична дентална медицина“, съгласно обява в Държавен вестник бр. 36/27.04.2018 год. за нуждите на Факултет „Дентална медицина“, Катедра „Протетична дентална медицина“

от проф. д-р Цветан Любенов Тончев, дм

Началник Клиника по ЛЧХ – УМБАЛ „Света Марина"-Варна
Професор към катедра „Орална и лицево-челюстна хирургия"
Факултет по дентална медицина, МУ-Варна

Съгласно заповед на Ректора на МУ-Варна № Р-109-476/18.07.2018 год.

По конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент" в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.2.Стоматология; Научна специалност „Протетична дентална медицина" – двама, съгласно обява в Държавен вестник бр. 36/27.04.2018 год. за нуждите на Факултет „Дентална медицина“, Катедра „Протетична дентална медицина“ са подали документи и са допуснати до участие двама кандидати:

- **Гл. ас. д-р Десислава Атанасова Константинова, д.м.**
- **Гл. ас. д-р Ивета Пламенова Катрева, д.м.**

Предоставени са ми всички необходими за изготвяне на становище документи. Становището е изготвено съобразно Закона за развитие на академичния състав на Република България (ЗРАСРБ), Правилника за приложението му и Правилника за РАС на МУ-Варна.

Гл. ас. д-р Десислава Атанасова Константинова, д.м.,

Главен асистент към катедра „Протетична дентална медицина“
ФДМ, МУ-Варна

Д-р Десислава Атанасова Константинова, д.м. е родена на 07.04.1972 год. в град Варна. През 1991 год. завършва Първа езикова гимназия гр. Варна, а през 1997 год. – ВМИ-Пловдив, специалност магистър-стоматолог. След дипломирането си д-р Константинова работи като общопрактикуващ стоматолог последователно в Общинска болница – гр. Девня, в РСП-Варна и в своя собствена дентална практика – АИППМПДМ – д-р Д. Константинова“. През 2008 год. започва специализация по „Ортопедична стоматология“ към МУ-Варна. През 2011 год. придобива

специалност „Протетична дентална медицина“. От 2008 год. е хоноруван, а от март 2012 год. – редовен асистент към едноименната катедра към ФДМ – Варна. През 2016 год. защитава успешно дисертационен труд на тема „Изследване на дъвкателната функция в експериментални и клинични условия“ и придобива ОНС „Доктор“ по научна специалност „Ортопедична стоматология“. През 2017 год. е назначена на академична длъжност „Главен асистент“. Д-р Десислава Константинова владее отлично английски, немски и руски език. Д-р Десислава Константинова е автор на два регистрирани полезни модели от Патентното ведомство на Република България, което е признание за практическия принос и новаторския дух на научните ѝ начинания. Д-р Константинова участва в два научно – изследователски проекта.

Оценка на количествените и качествени показатели:

Д-р Десислава Константинова е защитила дисертационен труд за образователна и научна степен **„доктор“** на тема: „Изследване на дъвкателната функция в експериментални и клинични условия“.

В настоящия конкурс за придобиване на академична длъжност „Доцент“ по научната специалност „Протетична дентална медицина“, д-р Десислава Константинова участва 64 научни труда, от които 1 дисертация, представена с автореферат, 1 самостоятелна монография и 50 пъланотекстови публикации, отпечатани в издания като Практическа педиатрия, Journal of IMAV, Медицински преглед, Проблеми на денталната медицина, Социална медицина, Praemedicus, Journal of Dental Problems and Solutions, Giornale Italiano di Nefrologia, Research and Reviews: A Journal of Dentistry, всички научни издания на МУ-Варна и др. Научните публикации на д-р Константинова са разпределени, както следва: статии, публикувани в български научни списания – 14 бр., статии, публикувани в международни реферирани списания и български списания на английски език – 36 бр. и 12 участия в научни форуми.

Монографията „Естетика и функция при протетични възстановявания от IPS e. max“ (Варна: Медицински университет - Варна, 2018) е в обем 132 стр. и съдържаща 208 литературни източника. Разработката е на много актуална тема и е написана и издадена според изискванията, публикувани в Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Варна.

От представената справка за публикации, д-р Константинова е Самостоятелен автор на 2 публикации, първи автор в 24 публикации, втори автор – в 16 публикации, трети автор – в 6 публикации и четвърти автор – в 2 публикации.

От представената справка за научните публикации **импакт фактора** на д-р Десислава Константинова е 0,962. Научните статии на автора са **цитирани** общо 26 пъти, от които 10 чужди и 16 български автори.

Д-р Десислава Константинова е научен консултант на д-р Албена Борисова Тонева – Стоянова с дисертационен труд на тема „Хранителен статус на деца с нервноразвитийни заболявания и връзката му с качество на живот на семействата им“ към катедра „Хигиена и епидемиология“, Факултет Обществено здравеопазване, МУ – Варна

Участия в конгреси и конференции:

Представени са 6 участия с доклади на международни форуми и 6 участия с постери, от които 2 на национални форуми и 4 на международни форуми. На 8 от представянията кандидатът е първи автор, на 1 е втори, на 3 е трети автор.

Дисертационния и монографичен труд са на теми:

- Изследване на дъвкателната функция в експериментални и клинични условия – дисертационен труд.
- Естетика и функция при протетични възстановявания от IPS e. max – монографичен труд.

Членство в научни дружества и съсловни организации:

- Българско Научно Дружество по Дентална Медицина
- БАЕС
- БЗС

Научна дейност:

Научната и публикационна активност на д-р Десислава Константинова може да се систематизира в следните направления:

- Функционална годност на дъвкателния апарат преди и след протетично лечение.
- Развитие на функционална патология.
- Влияние на консумираната храна върху анатомо-морфологичните структури в устна кухина и върху организма на човека като цяло.
- Предпротетична специализирана подготовка на устната кухина.
- Функционални нарушения, свързани с небалансирана оклузия и проблеми при пациенти с краниомандибуларни дисфункции.
- Орални промени и тяхното значение при пациенти с хронично бъбречно заболяване.
- Импактирани долночелюстни мъдречи.

По-важни научни приноси:

В следствие на активна научно-изследователска дейност по всяко едно от посочените направления са коректно определени значими оригинални, научно-приложни приноси.

Функционална годност на дъвкателния апарат преди и след протетично лечение:

- За първи път е предложено и апробирано у нас количествено оценяване на параметрите на дъвкателната функция при различни групи протезирани пациенти.
- На основата на клинични и експериментални изследвания е изведен и апробиран в клиничната практика алгоритъм за определяне на дъвкателната ефективност за нуждите на широката дентална практика.
- За първи път в България е разработен модел на експериментална изкуствена хапка, позволяващ по-точна количествена оценка на дъвкателния процес за клинични групи пациенти на базата на сравнителни проучвания с експериментален естествен модел.
- За първи път е предложено и апробирано у нас количествено оценяване на параметрите на дъвкателната функция при различни групи протезирани пациенти.
- За първи път се прави обективно изследване чрез дъвкателни проби на безметални конструкции и се оборва мита за щадящото хранене на пациентите с порцеланови конструкции.

Развитие на функционална патология:

- Вследствие на екипната работа с педиатър и диетолог са установени неблагоприятни тенденции, направен е задълбочен анализ на условията за развитие на функционална патология на дъвкателния апарат и последствията за младия организъм като цяло.

Влияние на конзумираната храна върху анатомо-морфологичните структури в устна кухина и върху организма на човека като цяло:

- Подчертава се ролята на денталния лекар в диагностицирането и проследяването на редица социално важни заболявания.

Предпротетична специализирана подготовка на устната кухина:

- За първи път у нас е представен метод на вестибулопластика с ксенотрансплантат при изцяло обеззъбена долна челюст и ранно протетично натоварване с конвенционална протеза;
- Доказано е, че при ранното натоварване ефектът след хирургичната предподготовка се запазва по-дълго време;

- Представени са протоколи за лечение на сложни комплексни случаи (протетично - ортодонтски).

Функционални нарушения, свързани с небалансирана оклузия и проблеми при пациенти с краниомандибуларни дисфункции:

- Краниомандибуларните дисфункции са свързани със стрес и болестите на съвремието и често пациентите биват насочвани не към дентален лекар, а към други специалисти, което затруднява диагностицирането и лечението им.

Орални промени и тяхното значение при пациенти с хронично бъбречно заболяване (ХБЗ):

- Модифициран и апробиран е метод за клинично изследване на обложеността на езика.
- Установени са статистически значими зависимости между някои орални прояви при болни с ХБЗ и стойности на sIgA, както и между промените във вкуса им.
- Анализирана е слюнката като алтернативна среда за изследване на важни показатели с цел подобряване на локалния статус при болни с ХБЗ.

Импактирани долночелюстни мъдрец:

- За първи път у нас е проведено проучване за оценка на дъвченето на пациенти със затруднен пробив на долночелюстен мъдрец.

Лечебна дейност:

Д-р Десислава Константинова е високо квалифициран дентален лекар с над 20 годишен клиничен опит. Желанието ѝ за постоянно усъвършенстване и надграждане се доказва от многобройните следдипломни квалификации и участия в семинари и симпозиуми. Тя е изграден и авторитетен специалист по протетична дентална медицина.

Преподавателска дейност

Д-р Десислава Константинова има над 9 години преподавателски стаж към катедра „Протетична дентална медицина“, ФДМ-Варна. Справката за учебна натовареност за последните пет години показва обща годишна натовареност от 313 часа до 428 часа, което надхвърля приетия от Университета норматив за преподавателска заетост и изискуемите часове според Правилника за развитие на академичния състав на МУ – Варна. Д-р Константинова води лекции и упражнения по пропедевтика и клиника на протетичната дентална медицина, участва в семестриални и държавни изпити и активно работи със студенти по научни прояви.

Гл. ас. д-р Ивета Пламенова Катрева, д.м.,

Главен асистент към катедра „Протетична дентална медицина“,
ФДМ, МУ-Варна

Д-р Ивета Пламенова Катрева, д.м. е родена на 16.06.1980 год. в гр. Варна. През 2004 год. завършва Медицински университет – София, специалност „Дентална медицина“. В периода 2004-2006 год. д-р Катрева работи като лекар по дентална медицина в индивидуална практика във Варна. От 2006 год. след спечелен конкурс на Медицинския университет във Варна започва работа като редовен асистент в катедра „Протетична дентална медицина“. Д-р Ивета Катрева е от **първите редовни асистенти** при създаването на Факултета по дентална медицина към МУ-Варна. Оттогава до сега тя участва в предклинични и клинични упражнения и взема участие и в лекционното обучение на студенти по дентална медицина и зъботехника към МК. Вземала е участие в регионалните форуми и научните конгреси на БЗС и ВаSS. Превежда специализирана литература и прави симултанен превод на английски и руски език. Владее отлично английски и руски език, като притежава сертификат на Университета в Бат, Великобритания, за медицински английски език. През 2012 год. придобива специалност по Протетична дентална медицина в Медицински университет – Варна. През 2015 год. д-р Катрева защитава дисертационен труд на тема „Предимства на алфа-адреномиметичните деконгестанти пред конвенционалните химични агенти за гингивална ретракция с цел избягване на нежелани системни странични ефекти“ и придобива образователна и научна степен „доктор по медицина“. През 2016 год. е назначена на академична длъжност „Главен асистент“ по научна специалност „Протетична дентална медицина“. Д-р Ивета Катрева има научни-изследователски интереси в областта на гингивалната ретракция и съвременните дигитални методи в протетичната дентална медицина.

Оценка на количествените и качествени показатели:

Д-р Ивета Катрева е защитила дисертационен труд за образователна и научна степен **„доктор“** на тема: „Предимства на алфа-адреномиметичните деконгестанти пред конвенционалните химични агенти за гингивална ретракция с цел избягване на нежелани системни странични ефекти“.

В настоящия конкурс за придобиване на академична длъжност „Доцент“ по научната специалност „Протетична дентална медицина“, д-р Ивета Катрева участва с 32 научни труда: един автореферат на дисертационен труд на тема „Предимства на алфа-адреномиметичните деконгестанти пред конвенционалните химични агенти за гингивална ретракция с цел

избягване на нежелани системни странични ефекти”; една самостоятелна монография на тема „Дигитална протетична дентална медицина. Част I. Неснемаеми протезни конструкции“. Изд. МУ- Варна, 2018, с. 134, ISBN 978-619-221-170-7; пълнотекстови публикации в български научни списания – 11, от които 6 на английски език и 5 на български; пълнотекстови публикации в сборници от български научни форуми – 5 на английски език; пълнотекстови публикации в чуждестранни научни списания – 14, от които 5 на английски език и 9 на руски език.

Монографията „Дигитална протетична дентална медицина. Част I. Неснемаеми протезни конструкции.“ (Варна: Медицински университет - Варна, 2018 – 134 стр.) е написана и издадена според изискванията, публикувани в Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Варна.

От представената научна продукция д-р Катрева има самостоятелно написани 2 научни труда – дисертационен труд и монографичен труд. Първи автор е на 15 научни труда, 1 от които на български език, 5 на английски език и 9 на руски език. Втори съавтор е в 6 и пореден в 9 научни труда.

От представената справка научните статии на автора са **цитирани** общо 19 пъти, без да се включват автоцитиранията. Д-р Катрева е научен ръководител на един докторант, успешно защитил образователна и научна степен „доктор“ през 2017 год. с тема: „Неснемаеми протезни конструкции от Co-Cr сплави, изработени чрез технологии с добавяне на материал”.

Дисертационния и монографичен труд са на теми:

- Предимства на алфа-адреномиметичните деконгестанти пред конвенционалните химични агенти за гингивална ретракция с цел избягване на нежелани системни странични ефекти – дисертационен труд.
- Дигитална протетична дентална медицина – монографичен труд.

Членство в научни дружества и съсловни организации:

- Българско Научно Дружество по Дентална Медицина
- БЗС

Участия в проекти:

Д-р Ивета Катрева е основен участник като изследовател в научно изследователски проект № Б02/272 по договор № ДФНИ Б02/19 от 12.12.2014 год. с тема „3D принтиране и приложението му в съвременните

методи за лечение в протетичната дентална медицина“, финансиран от Фонд Научни изследвания, 2014 год. В рамките на проекта са проведени редица изследвания, чиито резултати са представени на международни научни конференции в Бордо, Франция (2017), Москва, Русия (2018) и Рим, Италия (2018).

Научна дейност:

Научната и публикационна активност на д-р Ивета Катрева може да се систематизира в следните направления:

- Гингивална ретракция – 1 дисертация и 4 публикации (1,5,6,10,15).
- Дигитална дентална медицина – 1 монография и 15 публикации (2,7,8,13,16,17,18,19,20,21,22,23,29,30,31,32).
- Фотодинамична терапия – 5 публикации (3,4,9,11,12).
- Вария – 6 публикации (14,24,25,26,27,28).

Научноизследователската и преподавателска дейност на д-р Катрева е насочена към иновативните методи и въвеждането на нови практики в областта на протетичната дентална медицина като: приложение на нови агенти за гингивална ретракция, фотодинамична терапия, 3D принтиране, CAD/CAM системи и селективно лазерно синтероване.

По-важни научни приноси са следните:

Основни научни приноси в областта на гингивалната ретракция:

- За първи път в България е направена теоретична постановка за използването на алтернативни агенти за химико-механична ретракция на свободната гингива.
- Изследвани са предимствата на Xylometazolin и Visine пред конвенционалните химични агенти за гингивална ретракция.
- За първи път в България са използвани назални и офталмологични деконгестанти като ретрахиращи агенти.
- Доказана е ефикасността на Xylometazolin като импрегниращ агент за ретракционни корди.
- Създаден е експериментален ретракционен гел на основата на 0,05 % Xylometazoline HCl и е доказана неговата ефективност.
- Представен е алтернативен метод за прецизна химико-механична ретракция при рискови групи пациенти в клиничната практика.
- Създаден е алгоритъм за приложение на назалния деконгестант Xylometazolin в денталната практика.

Основни научни приноси в областта на съвременната дентална медицина и приложението на дигитализацията в процеса на протетично лечение:

- Клиничен протокол като подробна пътна карта за изработване на неснимаеми частични протези.
- Клиничен и лабораторен протокол при лечение с неснимаеми протезни конструкции чрез технологии с добавяне на материал.
- Протокол за лечение с мостови конструкции, изработени изцяло по конвенционална технология.
- Протокол за лечение с мостови конструкции, изработени чрез отливане на 3D принтиран прототип.
- Протокол за лечение с мостови конструкции, изработени по адитивни технологии.

Основните приноси в тази областта на антибактериалната фотодинамична терапия (АФДТ):

- Направен е подробен систематичен хронологичен критичен преглед на теориите за развитието на зъбния кариес.
- Представяне на най-често използваните фотосенсибилизатори селективни към патогени намиращи се в устната кухина и съставляващи типични за оралната среда биофилм.
- Систематизиран обзор на същността и възможностите за фотодинамичната терапия за контрол на биофилмите в устната кухина.
- Доказва за първи път ефективност на метиленово синьо при концентрация 145 μ M - потискане с 3,5 лог. CFU/ml, като повишаваме времето за тъмнинно инкубиране.
- Проследеният във времето клиничен резултат насочва към повече търсения в тази насока и оптимизиране на лечебния протокол за ендодонтска дезинфекция с метода на АФДТ, при алергични пациенти.

Лечебна дейност:

Д-р Ивета Катрева притежава стаж по специалността към май 2018 год. – 13 години и 3 месеца, от които преподавателски стаж във ФДМ-Варна – 11 години и 8 месеца. Д-р Катрева се откроява като висококвалифициран специалист, прецизен клиницист, организирана, трудолюбива, отговорна, амбициозна, с желание за усъвършенстване и развитие на научния си потенциал.

Преподавателска дейност

Преподавателската дейност на д-р Ивета Катрева е свързана с провеждането на лекционни курсове и упражнения по Пропедевтика и Клиника на протетичната дентална медицина на студенти по дентална медицина през целия курс на обучение, стажант-лекари по дентална

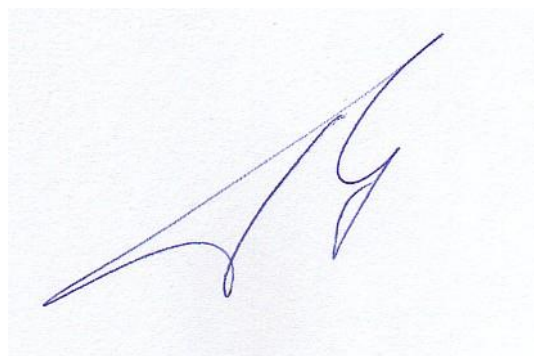
медицина, както и на специализанти и докторанти. По справка от Учебен отдел на МУ-Варна, преподавателската ѝ натовареност за последните пет години е разпределена, както следва:

- **Лекции** – общо 88 часа, от които 78 часа лекции на български език и 10 часа англоезична програма.
- **Упражнения** – общо 1632 часа, разпределени, както следва: 562 часа на български език и 1070 часа на английски език.
- **Средната годишна учебна натовареност** е 344 часа при норматив от 220 часа.

Съгласно справката за учебна натовареност д-р Ивета Катрева има над изискуемия брой часове преподавателска работа, участия в изпитни комисии на студенти и стажанти по дентална медицина, изготвяне на клинични тестове и задачи.

Заклучение

Направената комплексна оценка на двете кандидатури ми позволява убедено да заявя, че **гл. ас. д-р Десислава Атанасова Константинова, д.м.** и **гл. ас. д-р Ивета Пламенова Катрева, д.м.** покриват напълно наукометричните изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ на МУ-Варна. Преподавателският стаж, учебната работа и личните качества на кандидатите ми дават пълното основание убедено да дам **„положителна“ оценка** и да предложа на Научното жури **да присъди академичната длъжност „доцент“** по научната специалност „Протетична дентална медицина“ за нуждите на Факултет Дентална медицина, Катедра „Протетична дентална медицина“ на **гл. ас. д-р Десислава Атанасова Константинова, д.м.** и **гл. ас. д-р Ивета Пламенова Катрева, д.м.**

10.08.2018 год.
гр. Варна

проф. д-р Цветан Тончев, дм